

Titel: BREV TIL: Alf Axelssøn Sommerfelt FRA: Louis Hjelmslev (1945-08-08)

Citation: "BREV TIL: Alf Axelssøn Sommerfelt FRA: Louis Hjelmslev (1945-08-08)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_028-shoot-workidacc-1992_0005_028_Sommerfelt_0400/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Alf Sommerfelt, 10

t/6 45

Mr. professordr. Alf Sommerfelt,
Sandbakken, Tvøttenveien,
Østre aker, Oslo.

Kære Sommerfelt,

Tusind tak for Deres indholdsrige brev af 26/6; jeg er virkelig meget taknemmelig, fordi De saa hurtigt kunde finde tid til at skrive saa udførlig. Og jeg er glad over at vi nu er kommet saa vidt at forbindelsen er genoprettet og at samarbejdet med Dem og med andre efterhaanden kan bygges igen.

De forskellige oplysninger De giver mig er jeg særdeles taknemmelig for at faa. Jeg har endnu ikke faaet forbindelse ret vidt omkring. Fra Jakobsons har jeg dog faaet et telegram og skrevet et brev til dem; det vilde være meget glædeligt, om de kunde komme til Oslo. Uldall, der før krigen var ansat i Athen, og som i de senere aar har boet i Bagdad, ventes nu over London hertil; maaske har De truffet ham i London denne gang - jeg gjorde ham opmærksom paa t De var der.

Fra vor egen kreds her er der næppe mange nyheder. Der er under krigen indtraadt nogle dødsfald (som dog er uden forbindelse med begivenhederne): Jespersen, Sandfeld, Brøndal, Arthur Christensen. Holger Sten er blevet professor i romansk; det andet romanske arbejde er endnu ubesat; der skal være konkurrence om det til efteråret. Barr er blevet Arthur Christensens efterfølger. I Aarhus er Holt avanceret fra docent til professor. Vi har, saa godt det lod sig gøre, fortsat baade Lingvistikredsen og Acta Linguistica, men for Actas vedkommende er der store økonomiske vanskeligheder; jeg har kun et mindre tilskud fra Rask-Wrsted fondet, som jeg næppe kan beholde ubegrænset, da det i almindelighed er en forudsætning for disse tilskud, at der ogsaa fra andre lande ydes bidrag. Indtil videre kan jeg kun udsende eet hæfte om aaret; der var planlagt tre hæfter aarlig som det normale. Situationen bliver sikkert vanskelig, da der kan ventes øget tilgang af videnskabelige bidrag, og verden er forarmet. Kunde blot krigen i Østen nu være forbi! - Jeg har forresten været taknemmelig for dr. Vogts aktive medarbejde i den vanskelige tid under krigen. Der kommer, som De maaske véd, en afhandling af ham om det ossetiske skriftsystem i næste hæfte.

Var det muligt at De vilde interessere Dem for følgende sag:

Saareste rejste i oktober 1944 fra Estland til Tyskland og meddelte mig at han ønskede ophold og beskæftigelse i et nordisk land. Det lykkedes os her at gennemføre en saadan ordning, at han kunde indtræde som vikar for den finske lektor i København og Aarhus under dennes forfald paa grund af de politiske forhold; men det blev ikke til noget, idet Saareste (saa forøvrigt i september 1941 af Tyskerne var blevet afsat fra sit embede som professor i Tartu) ikke opnaaede tysk udrejsetilladelse til Danmark. Og da vi nu har den finske lektor tilbage, er denne udvej udelukket. Vi forsøger nu paa anden maade at knytte Saareste midlertidigt til Københavns universitet, men jeg véd endnu ikke om

det lykkes. Han opholder sig nu i Stockholm og er i forbindelse med Collinder, og da det er klogt at prøve alle udveje for at hjælpe ham, har jeg skrevet til Collinder, om der ikke skulde være mulighed for at finde en opgave, som Saareste kunde beskæftige sig med, og hvortil der kunde skaffes understøttelse ved et svensk-dansk samarbejde. Jeg tænkte derud paa arkivarbejde af en eller anden art, f. ex. udgivelse af et haandskrift el. lign. (Jakobson havde netop et saadant arbejde her i sin tid, en planlagt udgivelse af et gammelt russisk grammatisk haandskrift paa vort Kgl. bibliotek.) Men Collinder har nu svarat mig, at det efter hans mening ligger nærmest at tænke paa det estiske dialektatlas (hvortil Saareste har materialet i Sverige). Collinder nævner den mulighed, at man maaske ogsaa kunde interessere Institutet for sammenslægende kulturforskning for et saadant nordisk samarbejde for at hjælpe Saareste, og Collinder har herom tilskrevet prof. Konrad Nielsen, men tilføjer: "det vere kanske bättre om man hade någon annan land-känning på norsk sida, ty Konrad tycks vara rätt hårt strukturer".

Jeg nævner det derfor ogsaa for Dem, og skriver isvrigt samtidig herom til professor Nils Lid, da jeg netop alligevel skal skrive til ham angaaende festskriftet til Konrad Nielsen.

Fra dansk side er det sikkert helt umuligt at skaffe midler til Saarestes arbejde med det estiske dialektatlas, med mindre man kan gøre gældende, at dette arbejde har en eller anden haandgribelig relation til dansk videnskab. Her er det faldet mig ind, om man ikke kunde bringe denne sag i forbindelse med videre planer, nemlig et nordisk, eventuelt nordisk-baltisk, dialektatlas. Jeg véd jo, at De har interesseret Dem for et norsk dialektatlas; i Danmark vil vi ogsaa gerne have et moderne dialektatlas (Hennika-Aristensens er jo forældet, da det ikke er paa synkronisk-strukturalt grundlag, og bør desuden suppleres med et ord- og sagatlas); og, som De i sin tid har betonet i en afhandling, et norsk atlas vilde det være naturligt at udføre i forbindelse med det øvrige Norden; at det samme gælder bør det danske atlas, siger sig selv. Der har jo i sin tid været forhandlinger om et saadant samarbejde, i hvilket fra norsk side prof. Lid har deltaget. Jeg har nu drøftet sagen rent foreløbigt med lektor Koul Andersen (sekretær i Udvalg for folkemaal), og det er i forståelse med ham at jeg nu skriver til Dem og Lid.

Selvfølgelig maa man passe paa ikke at drøkke Saareste-sagen i et alt for kompliceret projekt. Men jeg tror at det fra dansk side vilde være let at skaffe midler til veje til et rent foreløbigt samarbejde med norske og svenske forskere og med Saareste med det formaal at tilrettelægge fælles retningslinier for en kortlægning af det nordisk-baltiske område, og at benytte Saarestes tilstedeværelse i Norden til at indlede et samarbejde om fælles spørgsmål: de principielle spørgsmål, de særlige finsk-ugriske spørgsmål, der antagelig vil have interesse for Norge og Sverige, og endelig de spørgsmål, der angaar de historiske berøringer og laancordsforholdelser mellem Estland og Norden.

DEA KOMMER JEG HAR MEDDELT prof. Lid, at jeg ogsaa skriver til Dem herom, og naturligvis ogsaa uanrettet Collinder. Af hensyn til anseelse til Rask-Ørsted fondet vilde det her være ønskeligt at have en plan færdig til 1. oktober i aar, hvis der fra norsk

side kan ogsaa tilslutning dertil. Og helst naturligvis, hvis ogsaa Svenskerne er villige; i Sverige er de jo begyndt paa egen haand med det sprogegeografiske arbejde, og jeg ved ikke om De nu er villige til at genoptage den gamle tanke om et nordisk samarbejde; jeg ved foreslaa Dem, at Collinder er villig til at gøre hvad der kan gøres for Saareste i forbindelse med hans sprogegeografiske arbejde.

Jeg haaber ikke jeg forstyrrer Dem alt for meget ved strax efter Deres hjemkomst at komme med en saadan sag. Det falder mig naturligt at skrive til Dem deraf, da Collinder nu har faaet den udmærkede idé at fæse Norge med angaaende Saareste.

Jeg kan forresten endnu fortælle Dem, at Saareste (der rejste gennem København paa vej til Sverige den 4. maj om aftenen, en time før meddelelsen om kapitulationen) i Estland har været i forbindelse med Zwirner, der havde hjulpet ham paa forskellig maade. Zwirner har under hele krigen været militærlege paa østfronten, og var nok isvrigt, som det fremgaar af breve til bekendte her, blevet ret begejstret for det tyske felttog. Senere er det mig bekendt, at Zwirner til Westermann og til sin elev Bergqvinnson har saret breve, hvoraf man nærmest fik det indtryk, at han tog afsked med livet.

Jeg sender dette brev expres, da postgangen siges at være langsom for tiden, og da jeg gerne vil have, at De og prof. Lid (til hvem jeg ogsaa skriver expres) skal være underrettet nogenlunde samtidig med prof. Konrad Nielsen. Jeg er herved gaet ud fra, at De nu er tilbage i Norge.

Mån kone tilføjer nogle linier.

Mange hjertelige hilsener, og alt godt fremsendes.

Deres hengivne